

Qarabağın incisi Şuşamız yenidən toy-büsata büründü. 28 illik zamandan sonra yenidən öz həyatına qovuşan Şuşada bir-birindən fərqli məzmunda keçirilən tədbirlərə saysız insanlar toplaşır. Dili, irqi fərqli olan insanlar bu məkanın gözəlliyini duyur. Erməni işğalindan azad olan qədim şəhər hər birimiz üçün and yerinə, müqədəs məkana çevrilib.

Şuşa yenidən başqa bir ab-havanı yaşıdı. Şuşa şəhərində Molla Pənah Vəqifin muzey-məqbərə kompleksi önungdə Vəqif Poeziya Günleri keçirildi. Dövlət və hökumət nümayəndələri, respublikanın tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvleri, gənc yazıçılar, şairlərin toplaşığı məkanda Şuşa daha bir möhtəşəm tədbirə sahiblik etdi. Bu tədbir ölkənin həyatında əlamətdar hadisədir. Vəqif Poeziya Günleri, əslində, sözümüzün, şeirimizin, ədəbiyyatımızın bayramıdır. Molla Pənah Vəqifin adının UNESCO-nun "2016-2017-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyleri programı"na daxil edilməsi Azərbaycanın çoxəsrlik zəngin ədəbiyyatı tarixində silinməz izlər qoymuş bu qüdrətli söz ustasının yaradıcılığındaki humanist dəyərlərə verilən yüksək qiymətdir. 2017-ci il, həmçinin Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı - TÜRKSOY tərəfindən "Molla Pənah Vəqif İli" elan edilərək, bu çərçivədə tədbirlər keçirilib. Uzun illərdir dövlətimiz tərəfindən tanınmış şəxsiyyətlərin yubileylərinin yüksək səviyyədə qeyd edilməsi, əsərlərinin nəşri və təbliği Molla Pənah Vəqif əsrini de əhatə edib. Prezident İlham Əliyevin "Böyük Azərbaycan şairi Molla Pənah Vəqifin 300 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" 2017-ci il 12 yanvar tarixli Sərəncamına əsasən, ölkəmizde şairin xatirəsinə hər edilmiş elmi-praktik konfranslar, rəsm sərgiləri və digər bu qəbildən olan silsilə tədbirlər keçirilib. Dünya miqyasında Vəqif kimi sənətkarın təbliği onun sənət dünyasının fikir yüküdür. Azərbaycan şairi, dövlət xadimi, Qarabağ xanının vəziri Molla Pənah Vəqifin məqbərəsinin Şuşada ucaldılması qərarını Ulu Önder Heydər Əliyev vermişdir. Onun təşəbbüsü ilə 1982-ci il yanvarın 14-də məqbərənin açılışı olub. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində öz bənzərsizliyi ilə seçilən Vəqif Poeziya Günleri 1991-ci ildək her il şairin vətəni Qazaxdan başlayıb, Şuşanın əsrarəngiz Cıdır düzündə yekunlaşdırılıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuzun zəfəri nəticəsində Şuşa şəhəri erməni işğalindan azad edildikdən sonra Vəqif Poeziya Günleri yenidən öz yurdunda - mədəniyyət paytaxtlığında keçirilir. Şuşada Vəqif Poeziya Günleri çərçivəsində müasir Azərbaycanın memarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyine hər olunan "Dövlətin memarı. Bir ömrün ensiklopediyası" unikal triptixi, ensiklopedik xatirə xalça kompozisiyası-müəllif əsərinin təqdimatı olub.

QARABAĞ TARİXİNDƏN DÜNYAYA MESAJ

Əlbəttə ki, Şuşa musiqi beşiyidir. Buranın hər ağacı, hər qayası, axar suyu bu musiqinin avazı ilə nəfəs almış, bu musiqi qayaların, divarların, lal daşların da yaddasına hopmuşdur. Bu gün artıq həsrətə gözlədiyimiz Şuşamızın, "Qafqazın Konservatoriyası"nın torpağındaydıq. Azərbaycanın Mədəniyyət Paytaxtı Şuşada. Burada "Xarıbülbül" musiqi festivalının və Vəqif Poeziya Günlerinin bərpa edilməsi Azərbaycanın mədəni həyatının təntənəsinə çevrilib. Bu gün Vəqifin ruhu şaddır. Poeziya günləri çərçivəsində çıxışlar, ədəbi simpoziumlar, sərgilər təşkil olunur. Vəqif Poeziya Günleri təkcə ədəbiyyatdan, sənətdən deyil, Qarabağ tarixindən də dünyaya bir mesajdır.

Ruhu bu məkanlarda dolaşan insanlar azad, rahat nəfəs alırlar. Bülbülün, Nətəvanın, Üzeyirin və digər sənətkarların ruhu mənən rahatlandı. Şuşalılar Nətəvanın, Üzeyir Hacıbəylinin və Bülbülün heykəlləri öününe gül dəstələri qoyaraq ziyaret etdilər. Uzun illər idi ki, heykəlləri güllələnmiş Xan qızı, Üzeyir bəy, böyük nəğməkar Bülbül öz doğma yurdlarına qayıdaqları günü gözləyirdilər. Bele ki, donmuş üzər hərəkətə gəldi, uzaq kimi görünən yollar bir addimlıqda oldu. Güllələnmiş bu büstlər erməni vandalizminin şahidləridir. Cansız heykəllərə güllə ataraq qiymətli heykəlləri, milli memarlıq abidələrini, muzey eşyalarını gülləberan etmişdilər. Prezident İlham Əliyev hələ Vətən məharibəsindən once qeyd etmişdi ki, ərazi bütövlüyüümüz bərpa edildikdən sonra Üzeyir Hacıbəylinin, Nətəvanın, Bülbülün büstləri Şuşaya qaytarılacaq. Azərbaycan Prezidentinin bu sözləri artıq realliga çevrildi. Həmin dahi şəxsiyyətlərin büstləri Şuşada yenidən əvvəlki yerlərində bu qədim Azərbaycan şəhərinə gələn qonaqları salamlayırlar. Bu gün Üzeyir Hacıbəylinin, Xurşidbanu Nətəvanın, Bülbülün Şuşadakı büstləri öz məkanlarında rahat nəfəs alır. Azad Şuşa şəhərində görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəylinin heykəli də ucaldılıb.

"ZƏFƏR ADI XALQIMIZA

Şuşada Vəqif poeziya günləri

ÇOX YARAŞIR"

Bu torpaqda Böyük Qayıdışın işığı alovlanır. Şuşada Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayı keçirildi. Bu Qurultaşa Zəfər adı verildi. Həmin adın verilməsi heç də təsadüfi deyil, mühərabədə qazandığımız tarixi zəfərə əsasən Zəfər Qurultayı adlandırıldı. "Biz bu gün azad Qarabağda, azad Şuşada Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayı keçiririk. Bu qurultayın adı Zəfər Qurultayıdır və bu, tebiidir. Çünkü tarixi Zəfərdən sonra ilk dəfədir ki, dünya azərbaycanlıları toplaşır, qurultay keçirir və ümumiyyətlə, Zəfər adı xalqımıza çox yaraşır. Siz buraya Zəfər yolu ilə gelmisiniz, qurultayın adı Zəfər qurultayıdır", - deyə Cənab Prezident bildirmişdir. Diaspor Gənclərinin III Yay Düşərgəsinin iştirakçıları Şuşada olular. Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan gənclərimiz və Azərbaycana dost münasibəti bəsləyən xalqların nümayəndələri yol boyunca erməni silahlı birləşmələrinin Qarabağda törətdikləri vandalizm aktlarının, eləcə də hazırda azad edilmiş torpaqlarımızda həyata keçirilən tikinti-quruculuq işlərinin şahidine çevrildilər. Bu və ya digər tədbirlər Şuşanın ruhuna ruh qatmış oldu.

Qısa bir zamanda abadlıq-quruculuq işlərinə başlanıldı. Öten müddət ərizində böyük işlər görüldü və bu gün abadlıq-quruculuq işlərinin sürəti artıb. Şuşanın elektrik təsərrüfatı bərpa edildi, yarımstansiya tikildi. Zəfər yolu çəkildi, suyun verilməsi bərpa olundu. Şuşanın tarixi abidələrinin bərpasına start verildi. Tezliklə, Nətəvan bulağı bərpa olundu və "Xarıbülbül" hoteli istifadəyə verildi. Əşrlərin yaddaşı var bu diyarda. Öz köklü-şəcərəli insanların qucaq açıb. Vəqif Poeziya Günlerinin iştirakçıları "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı"nı ziyanet edərən buranın böyük abadlıq-quruculuq meydənına çevrildiyinin şahidi olublar. Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialın sərgilənən sənət əsərləri qədim Qarabağ torpağının ruhunu özündə yaşadır. Saatlı məscidində konservasiya və restavrasiya işləri məscidin ilkin memarlıq əslubuna uyğun aparılır. İşğal zamanı məscidə edilən müdaxilələr aradan qaldırılır. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa edilən Yuxarı Gövhər Ağa məscidi qonaqların diqqətinə kənardə qalmayıb.

DAŞLAŞMIŞ YADDAŞDA TARİXİMİZ, KEÇMİŞİMİZ, MƏDƏNİYYƏTİMİZ

"Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayitmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dırçeləcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!" Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2020-ci ilin noyabrın 8-də Şəhidlər xiyab-

nında Azərbaycan xalqına müraciəti zamanı səsləndirdiyi bu fikirlər və xalqımıza bu müjdənin verilməsi Azərbaycanın tarixinə açılan yeni sehifələrdən oldu. "İyirmi səkkiz il yarımlışqaltında olan Şuşa azad edildi! Şuşa indi azaddır! Biz Şuşaya qayıtmışq! Biz bu tarixi Qələbəni döyüş meydanında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində əbədi qalacaqdır. Bu tarix əbədi yaşayacaq. Bu, bizim şanlı Qələbəmizin, zəfərimizin günüdür! Bu qələbeni biz döyüş meydanında qazandıq, danişqılar masası arxasında yox", - deyə Cənab Prezident bildirib. Artıq biz Şuşaya qayıtmışq. Alınmaz qala, Qarabağın tacı sayılan Şuşanın tarixi yaddaşı əsrlərin sorağıdır. Daşlaşmış yaddaşda tariximiz var, keçmişimiz, mədəniyyətimiz var. Tarixi-mədəni əhəmiyyət kəsb edən Şuşanın bu gün əvvəlki görkəminin özünə qaytarması, eləcə də dünəninin ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilməsi üçün sürətli işlər həyata keçirilir. Tarixi-mədəni əhəmiyyəti və Azərbaycan xalqı üçün müstəsna mənəvi dəyərə malik olması Şuşaya xüsusi qayğı və həssaslıqla yanaşılmasını zəruri edir. Bu baxımdan, işğaldən azad olunan Şuşada dövlət idarəetməsinin və hüquqi tənzimləmənin daha da təkmilləşdirilməsi şəhərdə tarixi-mədəni əsrlərin bərpasına və qorunub saxlanması xidmət etməklə yanaşı, onun daim inkişafına şərait yaradılır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2021-ci il 7 may tarixli Sərəncamı ilə Şuşa şəhəri ölkənin Mədəniyyət paytaxtı elan edildi. Prezident İlham Əliyevin Şuşanı rəsmən Azərbaycanın Mədəniyyət Paytaxtı elan etməsi bu qədim şəhərin özəlliklərindən qaynaqlanır. Şuşa azadlığından ilk dövründə mədəniyyət paytaxtı kimi qədəm qoydu. Şübə yoxdur ki, Şuşa çox yaxın illərdə nəinki Azərbaycanın, dünəninin mədəniyyət mərkəzlərindən birinə çevriləcəkdir.

2022-ci il dövlət başçısı tərəfindən "Şuşa İli" elan olundu. Şuşa 28 il əsərətə qalsa da əyilmədi, milli qürurumuzu, kimliyimizi qorudu. Şuşanı erməniləşdirməyə çalışan düşmən illərlə cəhdərə göstərə də, bunun mümkünsüzlüyünün şahidi oldu. Çünkü danişan, erməni vəhşiliyinə şahidlilik edən Şuşanın hər daşı, qayası, tarixi oldu. Tarixi və dini abidələri dağıtmışla, izləri silməyə cəhd etməklə sahibi olmadıqları torpaqların onlara məxsusluğunu sübut etməye çalışan ermənilər hər zaman fakt qarşısında aciz qaldılar və 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusu düşmənə tarix boyu unuda bilməyəcək dərsi verdi.

Şuşada yeni bir həyat, qaynar dövr yaşanır. Dövlət başçımızın Şuşa şəhərində etdiyi səfərlərin hər birində ya yeni infrastruktur layihələrinin təməli qoyulub, ya da yeniləri açılıb.

Zümrüd BAYRAMOVA